МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ПРОТОКОЛ

10 березня 2020 р. **Мелітополь** **№4**

засідання відділу моніторингу
якості освітньої діяльності ТДАТУ

Голова, доцент Р.В. СКЛЯР
Секретар О. А. ШУЛЬГА
Присутні: Костякова А.А., Смєлов А.О., Гранкіна О.В., Нестерчук Д.М., Тараненко Г.Г.

Порядок денний:

1. Про результати експертизи проєктів освітньо-професійних програм факультету агротехнологій та екології ТДАТУ.

Доповідає: Гранкіна О.В. – голова методичної комісії факультету агротехнологій та екології.

1) СЛУХАЛИ: Про результати експертизи проєктів освітньо-професійних програм (ОПП) по факультету агротехнологій та екології.
Гранкіна О.В. – голова методичної комісії факультету агротехнологій та екології

О.В. ГРАНКІНА В результаті проведеного превентивного моніторингу та оцінювання проєктів освітніх програм для гарантії того, що вони досягають своєї мети і відповідають потребам стейкхолдерів, суспільства та державним стандартам встановлено наступне.

При розгляді проєкту ОПП керувалися вимогами стандарту вищої освіти (якщо є):

1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

2) перелік компетентностей випускника;

3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

4) форми атестації здобувачів вищої освіти;

5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

У разі, якщо стандарт вищої освіти зі спеціальності не затверджено, керувалися вимогами:

1) Національної рамки кваліфікацій України;

2) Положенням про освітні програми в ТДАТУ;

3) методичних рекомендацій до розробки стандартів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254)).

1. В результаті внутрішньої експертизи ОПП «**Готельно-ресторанна справа**» за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа» **першого рівня вищої освіти** галузі знань 24 «Сфера обслуговування» (кваліфікація: Бакалавр з готельно-ресторанної справи) виявлені наступні зауваження:

1) структуру освітньої програми привести у відповідність до «Положення про освітні програми в ТДАТУ»;

2) уточнити освітній фокус ОПП з врахуванням регіонального, галузевого аспекту тощо;

3) привести повний перелік компетентностей відповідно стандарту вищої освіти;

4) в пункт «оцінювання» рекомендується додати захист звітів з практик, курсових робіт тощо;

5) форму атестації здобувачів ВО оформити таблицею згідно «Положення про освітні програми»;

Р.В. СКЛЯР

На доповнення сказаному Оленою Володимирівною, хочу зупинитись на наступних важливих зауваженнях щодо змісту освітньої програми «**Готельно-ресторанна справа**»:

1) відсутні вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

2) доопрацювати пояснювальну запису щодо відповідності складових ОПП згідно «Положенню про освітні програми»;

3) додати перелік джерел літератури, нормативних документів, які використовувалися при складанні ОПП.

О.В. ГРАНКІНА

2. В результаті внутрішньої експертизи ОПП «**Садівництво та виноградарство**» **першого рівня вищої освіти** за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» (кваліфікація: бакалавр із садівництва та виноградарства) виявлені наступні зауваження:

1) мету освітньої програми вказано без сфери застосування (в 1, 2 реченнях коротко вказати мету щодо підготовки фахівців зі сферою застосування їх знань і вмінь)

2) орієнтація освітньої програми вказує на що

орієнтовано програму, а не зазначає здатність;

3) у ТДАТУ не передбачені інтегровані плани підготовки бакалаврів;

4) корегувати місце працевлаштування назва за КВЕД https://evrovektor.com/kved/2010/;

5) оцінювання не відповідає Положенню ТДАТУ;

6) в п. «Матеріально-технічне забезпечення» не зазначені об'єкти за офіційними документами ТДАТУ;

7) перезарахування кредитів здійснюється відповідно до Положення ТДАТУ

Р.В. СКЛЯР

На доповнення сказаному Оленою Володимирівною, хочу зупинитись на наступних важливих зауваженнях щодо змісту освітньої програми «**Садівництво та виноградарство**»:

1) в п. «*Особливості програми*» не розкриті особливості програми в ТДАТУ та поглиблене засвоєння особливих компетентностей (без зазначення наукової складової). Також тут можуть вказуватися узгодженість програми з програмами інших країн, експериментальний характер програми, бази практик тощо;

2) формулювання всіх програмних компетентностей, заявлених в освітній програмі, повинно бути чітко зі стандарту вищої освіти. Допускається до 5 компетентностей, що визначає університет;

3) сформульовані форми навчання не відповідають «Положенню про організацію освітнього процесу в ТДАТУ»;

4) структурно-логічну схему освітньо-професійної програми не оформлено;

5) в п. 4 «Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» не розкриті процедури та заходи, які відбуваються як в університеті, так і по ОПП «**Садівництво та виноградарство**»

О.В. ГРАНКІНА

3. В результаті внутрішньої експертизи ОПП «**Цивільна безпека**» **першого рівня вищої освіти** за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» галузі знань 26 «Цивільна безпека» (кваліфікація: бакалавр з цивільної безпеки виявлені наступні зауваження):

1) в п. «Особливості програми» не вказано поглиблене засвоєння особливих компетентностей;

2) в п. «Оцінювання» не зазначено публічний захист звітів з практики та курсових проектів;

3) програмні результати навчання в ОП не відповідають стандарту вищої освіти.

Р.В. СКЛЯР Окрім зауважень зазначених Оленою Володимирівною, хочу зупинитись на наступних:

1) програмні результати навчання, визначені закладом вищої освіти (РН22 та РН 23), сформульовані не в активній формі (бажано використовувати таксономію Блума);

2) в переліку компонентів ОП не вказані дисципліни за вибором студента;

3) не розкриті вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти як в університеті, так і по даній ОП;

4) в таблицях 3, 4 не вказані зашифровані обов'язкові освітні компоненти.

О.В. ГРАНКІНА 4. В результаті внутрішньої експертизи ОПП «**Цивільна безпека**» **другого рівня вищої освіти** за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» галузі знань 26 «Цивільна безпека» (кваліфікація: магістр з цивільної безпеки виявлені наступні зауваження):

1) мету освітньої програми сформульовано без врахування сфери застосування їх знань і вмінь;

2) доопрацювати п. «Освітній фокус ОПП» згідно «Положення про освітні програми в ТДАТУ»;

3) в п. «Особливості програми» не вказані особливості програми у закладі вищої освіти та поглиблене засвоєння особливих компетентностей

Р.В. СКЛЯР Також в даній освітній програмі виявлені наступні зауваження:

1) в п. «Оцінювання» не зазначено публічний захист звітів з практики та курсових проектів;

2) загальні компетентності доповнити з переліку проєкту TUNING;

3) програмні результати навчання сформульовані не в активній формі (бажано використовувати когнітивну сферу за таксономією Блума);

4) в переліку компонентів ОП не вказані дисципліни за вибором студента та їх відсоток менше 25%;

5) в структурно-логічній схемі не вказано державну атестацію;

6) не розкриті вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти як в університеті, так і по даній ОП.

О.В. ГРАНКІНА 5. В результаті внутрішньої експертизи ОПП «**Агрономія**» **першого рівня вищої освіти** за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» (кваліфікація: бакалавр з агрономії) виявлені наступні зауваження:

1) придатність до працевлаштування. Ступінь

бакалавр не дає можливість викладацької діяльності – (Закон про вищу освіту) та управлінської діяльності (за ДКХ Розділ 1). Привести у відповідність до ДК-2010 (розділ 2,3)

2) викладання та навчання. Форми навчання не відповідають Положенням ТДАТУ

3) форми оцінювання не відповідають Положенню ТДАТУ.

4) вимоги до кваліфікаційної роботи. Конкретизувати місце розміщення кваліфікаційної роботи.

5) у матрицях відповідності прибрати вибіркові компоненти. Привести у відповідність з Положенням ТДАТУ. Відобразити забезпечення інтегральної компетентності.

6) структурно-логічна схема не містить Підсумкову атестацію.

7) структурно-логічну схему побудовано не коректно. Не повністю відображені міждисциплінарні зв'язки.

8) вибіркові дисципліни повинні оцінюватися як правило диф. заліком, дисципліни фахової підготовки – екзаменом.

Р.В. СКЛЯР Окрім зауважень зазначених Оленою Володимирівною, хочу зупинитись на наступних:

1) відсутній номер сертифікату про акредитацію
2) не вказано термін дії ОПП
3) інтернет адреса постійного розміщення опису не відповідає дійсності
4) освітній фокус сформульовано не за вимогами «Положення про освітні програми»
5) в п. «Особливості програми» особливості програми у закладі вищої освіти та поглиблене засвоєння особливих компетентностей
6) таблицю 1 переробити відповідно до стандарту вищої освіти
7) таблиця 2 «Матриця відповідності визначених освітньою програмою результатів навчання та компетентностей» відсутня

О.В. ГРАНКІНА 6. В результаті внутрішньої експертизи ОПП «**Агрономія**» **другого рівня вищої освіти** за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» (кваліфікація: магістр з агрономії) виявлені наступні зауваження:

1) неправильно вказано орієнтацію програми (може бути ОПП або ОНП) в редакції Закону № 392-IX від 18.12.2019}.

2) придатність до працевлаштування. Перелік професій дуже розширений.

3) форми викладання і навчання привести у відповідність з Положеннями ТДАТУ.

4) оцінювання. Привести у відповідність з Положеннями ТДАТУ.

5) інтегральна компетентність зазначається у відповідності з Національною рамкою кваліфікацій.

6) немає необхідності приводити анотації дисциплін.

7) не зовсім зрозуміла доцільність включення до загальної підготовки Семінару з написання магістерської з формою контролю - екзамен.

Р.В. СКЛЯР

Окрім зауважень зазначених Оленою Володимирівною, хочу зупинитись на наступних:

1) інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми не відкриває доступ до програми

2) основний фокус програми уточнити згідно «Положення про освітні програми»

3) для забезпечення системності та ідентичності під час опису результатів навчання рекомендовано використовувати одну із визнаних класифікацій, зокрема за авторством Б. Блума (див. додаток до Методичних рекомендацій до розроблення стандартів, «21» грудня 2017 № 1648). Краще прибрати «уміти», а залишити дієслова. (Застосування (Applying) – здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях, наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв’язання конкретних задач.)

4) в Таблиці 1 ПЗ не наведені дескриптори ЗН1, ЗН2, УМ1… на відповідностях з компетенціями, а стоїть «+». (див. Положення)

5) в Таблиці 4 ПЗ наведені дисципліни за вибором студента. Згідно Положення вони там не потрібні.

О.В. ГРАНКІНА

7. Про результати моніторингу та оцінювання освітньо-професійної програми **першого рівня вищої освіти** «**Харчові технології**» з спеціальністю 181 «Харчові технології» галузі знань 18 «Виробництво та технології». Кваліфікація: бакалавр з харчових технологій.

В результаті моніторингу ОПП виявлені наступні недоліки:

1) придатність до працевлаштування. На наш погляд, доцільно додати професії за ДК з розділу 2-Професіонали.

2) оцінювання. Форми оцінювання надати за Положенням ТДАТУ. Захист звіту з практики сформулювати за Положенням у ТДАТУ. Публікація

результатів досліджень та мультимедійна презентація не є формою оцінювання.

3) у зв'язку з тим, що спеціальність є врегульованою, необхідно дотримуватись вимог стандарту:

- інтегральну компетентність сформулювати у відповідності зі Стандартом;
- загальні і фахові компетенції повинні відповідати стандарту, ЗВО має право лише додати свої;
- програмні результати навчання привести у відповідність зі стандартом;

4) занесення відомостей про вибіркові дисципліни в освітню програму не є обов'язковим.

5) вимоги до кваліфікаційної роботи. В освітній програмі слід конкретизувати місце розміщення робіт у відповідності з нормативними документами ТДАТУ.

Р.В. СКЛЯР Окрім зауважень зазначених Оленою Володимирівною, хочу зупинитись на наступних:

1) структуру та зміст освітньої програми привести у відповідність до «Положення про освітні програми в ТДАТУ»

2) інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми не відповідає дійсної

3) мету освітньої програми бажано узгодити зі Стандартом вищої освіти (цілі навчання)

4) в п. «Особливості програми» не надано поглиблене засвоєння особливих компетентностей

5) програмні результати навчання не розділено на визначені стандартом вищої освіти спеціальності і ЗВО

6) в таблиці 1 дескриптори НРК переносяться зі стандарту вищої освіти.

7) перелік нормативних документів не узгоджено з вимогами ДСТУ 8302:2015.

О.В. ГРАНКІНА 8. Про результати моніторингу та оцінювання освітньо-професійної програми **другого рівня вищої освіти** «**Харчові технології**» з спеціальністю 181 «Харчові технології» галузі знань 18 «Виробництво та технології». Кваліфікація: магістр з харчових технологій.

В результаті моніторингу ОПП виявлені наступні недоліки:

1) не вказано термін дії ОПП;

2) основний фокус освітньої програми привести відповідно до «Положення про освітні програми»;

3) Оцінювання потребує корегування у відповідності з Положеннями ТДАТУ.

Не є формою оцінювання:

Усний захист звітів з практики, курсових проектів та

робіт.

Апробація результатів досліджень на наукових семінарах, конференціях тощо.

Публікація результатів досліджень у фахових наукових виданнях.

Мультимедійна презентація результатів наукового дослідження на науковому семінарі.

4) інтегральна компетентність. За основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК): «Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог»

5) перелік загальних компетентностей корелюється з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК.

Рекомендованим є вибір загальних компетентностей з переліку проекту TUNING.

6) вимоги до кваліфікаційної роботи

Необхідно дотримуватись вимог, викладених у Положенні ЗВО. Вилучити «Положення про кваліфікаційну роботу магістра».

Скорегувати порядок оприлюднення кваліфікаційних робіт у відповідності з Положенням ТДАТУ.

Вилучити пункт щодо робіт з обмеженим доступом.

7) в освітню програму включена освітня компонента – Дослідницький практикум.

Ця форма освітньої діяльності відсутня у Положенні про освітній процес у ТДАТУ.

Р.В. СКЛЯР

Хочу додати до переліченого наступні зауваження:

1) структуру та зміст освітньої програми привести у відповідність до «Положення про освітні програми в ТДАТУ»

2) інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми не відповідає дійсної

3) в п. «Особливості програми» не вказані особливості програми у закладі вищої освіти та поглиблене засвоєння особливих компетентностей

4) перелік нормативних документів не узгоджено з вимогами ДСТУ 8302:2015.

О.В. ГРАНКІНА

9. Про результати моніторингу та оцінювання освітньо-професійної програми **другого рівня вищої освіти** «**Екологія**» з спеціальністю 101 «Екологія» галузі знань 10 «Природничі науки». Кваліфікація: магістр з екології.

В результаті моніторингу ОПП виявлені наступні недоліки:

1) відсутній лист погодження;

2) опис предметної області привести у відповідність до стандарту;

3) інтернет–адреса розміщення програми не відповідає фактичній адресі;

4) тип диплому - вказати одиничний, термін навчання-виправити;

5) придатність до працевлаштування. Вказати перелік професій за ДК-2010. Вказана придатність більше спрямована на наукову складову, а не професійну. Професійна придатність для галузі, яка встановлена програмою.

6) подальше навчання вказано некоректно (це ж магістерська програма);

7) форми викладання і навчання привести у відповідність з Положеннями ТДАТУ;

8) оцінювання. Привести у відповідність з Положеннями ТДАТУ. Не висвітлено підсумкову атестацію, диф. заліки. Розподіл балів.

9) програмні компетентності не відповідають стандарту за змістом. Привести у відповідність (інтегральна компетентність. Кількість фахових компетенцій не відповідає стандарту.

10) кількість програмних результатів не відповідає стандарту. Повинно бути 20 (зазначено 18 (ПР03 - пропущене)). Змінений зміст програмних результатів.

11) ресурсне та інформаційне забезпечення. Зайвим є кадрове забезпечення

12) надано вибірковий блок дисциплін має професійне спрямування і не враховує інші;

13) матриці відповідності не відповідають вимогам «Положення про освітні програми»;

14) відсутні вимоги щодо забезпечення внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

15) відсутні вимоги щодо допуску, захисту кваліфікаційної роботи, розміщення;

16) немає посилань на нормативні джерела.

Р.В. СКЛЯР

В доповнення сказаного Оленою Володимирівною, хочу зупинитись на наступних важливих зауваженнях щодо змісту освітньої програми:

1) структуру та зміст ОПП привести до вимог «Положення про освітні програми в ТДАТУ»;

2) в п. «Особливості програми» не вказані особливості програми у закладі вищої освіти та

поглиблене засвоєння особливих компетентностей

3) в вибіркових компонентах вказані дисципліни без варіанта вибору;

4) форма атестації не відповідає вимогам «Положення про освітні програми в ТДАТУ».

О.В. ГРАНКІНА

10. Про результати експертизи проєкту освітньо-професійної програми **«Геодезія та землеустрій» першого рівня вищої освіти** за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» (кваліфікація: бакалавр геодезії та землеустрою).

В результаті внутрішньої експертизи ОПП «Геодезія та землеустрій» виявлені наступні зауваження:

1) Освітній фокус – некоректне формулювання;

2) особливості програми викликає сумніви - «Програма виконується в активному науково-дослідному середовищі та передбачає обов'язкове проходження навчальних та виробничих практик в землевпорядних підприємствах»;

3) оцінювання. Рекомендується додати захист курсових робіт, інші форми у відповідності з Положеннями ТДАТУ та навчальним планом;

4) загальна кількість обов'язкових компонент повинна бути не менше 180 кредитів.

5) структурно-логічна послідовність. Немає виходу з Виробничої практики, ККР (доцільно завершити ДА)

Р.В. СКЛЯР

В доповнення сказаного:

- додати до переліку загальних компетентностей обов'язкові згідно вимог НРК України для освітнього ступеня бакалавра:

1) здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

2) здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- додати пункт «Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти»;

- додати матрицю відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання;

- освітню програму привести у відповідність Положенню «Про освітні програми в ТДАТУ».

2) ПОСТАНОВИЛИ: Опис освітніх програм привести відповідно до вимог «Положення про освітні програми в ТДАТУ» (наказ №36/1 – ОД від 26 лютого 2020 р.).

Доопрацювати проєкти освітніх програм по факультету агротехнологій і екологій з урахуванням наведених вище зауважень та винести на подальше обговорення та затвердження.

Завідувач відділу МЯОД, доцент Радміла СКЛЯР

Секретар Оксана ШУЛЬГА